

LESDOELEN

Deze les focust zich op de doelen literatuur voor de A-finaliteit (LPD 7 - De leerlingen verwoorden de eigen beleving en interpretatie van literaire teksten en LPD 8 - De leerlingen gaan in mondelinge interactie over de relevantie van literaire teksten voor hun leefwereld.) Je kan deze lessenreeks ook gebruiken voor de andere finaliteiten, door de interpretatie meer te koppelen aan analyse en/of aan literaire termen en technieken.

SITES, BENODIGHEDEN EN MATERIALEN

- Gedicht van Billie Vos: <https://www.tiktok.com/@billievos/video/7551392534631681313>
 - **Differentiatie:** Ligt de inhoud van dit gedicht te gevoelig in jouw klasgroep? Gebruik dan een van haar andere verfilmd gedichten of gebruik een verfilmd gedicht van een andere (TikTok-) dichter.
- Eventueel andere TikTok-dichters

BEGINFASE VAN DE LES

Pas je instap voor deze lessenreeks aan je klasgroep aan. In sommige groepen kan het interessant zijn om vanuit de actualiteit te vertrekken. Gebruik dan bv. krantenkoppen over de oorlog in Gaza om zo de voorkennis van de leerlingen te activeren.

Voor andere groepen is het misschien interessanter om vanuit TikTok te starten. Wat krijgen leerlingen te zien op hun *ForYou*page? Zitten daar artiesten tussen? Zitten daar dichters tussen? Als je als leerkracht zelf een TikTok-account hebt, kan je misschien tonen welke schrijvers of dichters jij zelf volgt op TikTok (of op Instagram).

MIDDENFASE VAN DE LES

Ook in de middenfase kan je de aanpak aanpassen aan je groep. Je kan starten vanuit een uitgeschreven versie van het gedicht van Billie Vos en de leerlingen dit eerst laten lezen. Ze beantwoorden dan volgende vragen:

- Welke vragen heb je tijdens het lezen van dit gedicht?
- Welke regels begrijp je niet?
- Waarover gaat dit gedicht volgens jou?

Daarna laat je de leerlingen het gedicht bekijken. De leerlingen bekijken hun eerdere antwoord en vullen aan of sturen hun antwoord bij.

Daarna kan je hun nog extra vragen stellen over de vormgeving. Als je de leerlingen niet met een uitgeschreven versie laat werken, zou je ook meteen naar deze fase kunnen springen. Je zet elke vraag op een A3-blad dat verspreid in de klas ligt. Leerlingen starten (individueel of in groep, afhankelijk van de klasgroep) bij een van de vragen en noteren kort een antwoord. Daarna schuiven ze door naar de volgende vraag. Ze noteren dan geen antwoord meer, maar reageren op het antwoord dat al gegeven werd door een medeleerling: zijn ze het eens met het antwoord of niet? Ze kunnen het antwoord verbeteren of aanvullen.

Differentiatie: Is dit (nog) te moeilijk voor je klasgroep? Zorg dan voor een schrijfkader voor het eerste antwoord (bv. zinsconstructies als 'ik denk dat het gedicht gaat over ...', 'De videobeelden tonen ... en ik denk dat ze getoond worden omdat ...'). Als leerlingen moeten reageren, doen ze dat door symbolen (duimpjes, vraagteken, kruisje) te plaatsen. Leerlingen kunnen nadat ze alle vragen doorlopen hebben dan mondeling uitleggen wat hun symbool betekende.

Mogelijke vragen:

- Raakt dit gedicht jou? Waarom wel of waarom niet?
- Waarover gaat dit gedicht?
- Welke taal wordt er gebruikt in het gedicht? Wat valt daaraan op?
- Wat tonen de videobeelden? Hoe passen de beelden bij de woorden?

EINDFASE VAN DE LES

Organiseer op het einde van je les een gesprekscarousel waarbij alle leerlingen een standpunt innemen: 'Dit gedicht is relevant voor jongeren van vandaag omdat ...' OF 'Dit gedicht is niet relevant voor jongeren van vandaag omdat ...'. De leerlingen zitten in twee cirkels met het gezicht naar elkaar. Na twee minuten schuift de buitencirkel door zodat leerlingen telkens een nieuwe gesprekspartner hebben. Als de groep te groot is, doe je dit een beperkt aantal keren. Als de groep niet zo groot is, kan je de hele cirkel laten rondgaan. Wil je als leraar hier ook evaluatie aan koppelen? Neem dan zelf plaats in de cirkel zodat je elke leerling voor je krijgt.

Tip: Laat leerlingen eerst een aantal keer met medeleerlingen het gesprek voeren voor ze bij jou als evaluator komen.

De inspiratiefiche is uiteraard geen afgewerkte les. De vragen hieronder helpen je om vanuit deze inspiratiefiche een les te ontwerpen voor jouw leerlingen volgens de principes van effectieve didactiek.

VOORBEREIDING

DOELGERICHT WERKEN

- Wat wil je dat er blijft plakken bij je leerlingen na deze les?
- Aan welke leerplandoelen werk je?
- Hoe kadert het lesdoel binnen een groter geheel?

BEGINSITUATIE

- Welke voorkennis hebben je leerlingen?
- Wat deden de leerlingen al rond die vaardigheid of dat thema?

ORGANISATIE

Welke materialen/lokaalopstelling/groepsindeling ... heb je nodig?

BEGINFASE

DOEL

- Hoe zorg ik dat het lesdoel en de succescriteria duidelijk zijn voor de leerlingen?
- Zien leerlingen de integratie van dit doel in het grotere geheel?

VOORKENNIS

- Hoe roep je voorkennis op bij alle leerlingen?
- Welke acties onderneem je voor leerlingen met minder voorkennis?
- Gebruiken je leerlingen eerder geleerde strategieën?

MOTIVATIE

- Hoe motiveer je je leerlingen voor je les?
- Hoe motiveer je je leerlingen om hun grenzen te verleggen?
- Krijgen je leerlingen keuzes en verantwoordelijkheid (voor hun leerproces)?

MIDDENFASE

INSTRUCTIE / PROBLEEMSTELLING

- Met welke voorbeelden verduidelijk je je instructies?
- Hoe verduidelijk je moeilijke begrippen waarvan je wilt dat leerlingen ze kennen?

BEGELEID INOEFENEN: STRATEGIEËN INOEFENEN / MODELING

- Hoe model je de aanpak voor opdrachten? En hoe bouw je die ondersteuning af?
- Wat doe je voor leerlingen die de strategieën nog niet zelfstandig toepassen?
- Welke ondersteuning bied je aan leerlingen met taalmoeilijkheden?

ACTIVEREN EN INTERACTIE STIMULEREN

- Hoe zorg je dat zoveel mogelijk leerlingen tegelijkertijd actief leren?
- Hoe bevorder je interactie tijdens de les?

CONTROLE VAN BEGRIP

Welke korte checks voorzie je om na te gaan of de leerlingen de geziene leerstof beheersen?

EINDFASE

- Hoe krijgen je leerlingen zicht op hun groei?
- Hoe kunnen je leerlingen aantonen dat ze de doelen bereikt hebben?
- Wanneer en hoe bouw je verder op deze les?